

I detta nummer:

- Kontrakt på T-X!
- GKN fixar 3D-printad raket-turbin
- Bra söktryck på SMF Flyg-projekt
- ICAS 2022 till Stockholm
- Flygteknik 2019!
- Bilateral workshop i Brasilien
- SARC flyger med egna vingar

Det har väl knappast undgått någon att Saab och Boeing i slutet av september vann kontraktet på nya skolflygplan till amerikanska flygvapnet.

Kontrakt på T-X!

Det färskaste kontraktet gäller planet T-X Trainer och är värt ungefär **117 miljoner USD** och löper fram till 2022. För Saabs del handlar det enligt uppgift om runt 25 miljarder kronor.

Kontraktet handlar om den så kallade EMD-fasen (engineering and manufacturing development) i utvecklingen, under vilken **Saab och Boeing tillsammans industrialiserar T-X-flygplanet** tillsammans med kunden. Fasen innehåller testning, flygcertifiering och leverans av fem strålkastare. EMD-fasen följs

sedan av en serieproduktionsfas.

Saab och Boeing har tillsammans utvecklat T-X Trainer, med Boeing som huvudentreprenör för det amerikanska flygvapnets avancerade pilotutbildningssystem och Saab som riskdelningspartner.

Kontraktet markerar enligt Saab **”en ny era i Saab och Boeings partnerskap framåt”**, eftersom det inte bara ska ses som en isolerad affärsuppgörelse utan även som **en möjliggörare för fortsatt samarbete.**

Kvartalets
citat:

The new gold is knowledge and the new mining tool is collaboration.”
(Daniel Moczydlower, Vice President Technology, Embraer på ICAS 2018)

GKN fixar 3D-printad raket-turbin

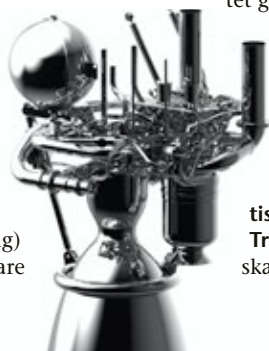
GKN Aerospace kommer att utveckla och tillverka **två fullskaliga turbiner för Prometheus**, som är en ESA-finansierad demonstrator för en **kostnadseffektiv återanvändbar raketmotor** med ArianeGroup som huvudentreprenör.

De nya banbrytande turbinerna kommer att utmanas av **enorma belastningar vad gäller tryck, rotationshastighet och temperatur** och kommer delvis att produceras med **AM-teknik** (additive manufacturing, 3D-printing) vilket medger högre prestanda, kortare

ledtider och betydande kostnadsreduktion.

Här går **produktionsteknik och tillämpning hand i hand mot framtiden**; projektet gör att AM-tekniken får chans att utvecklas mot framtida tillämpningar med ännu högre belastningar av kritiska komponenter.

Tillverkningen ska ske i samarbete med partner hos **GKN Aeronautics högautomatiserade raket-turbincentrum i Trollhättan**. Den första turbinen ska levereras i slutet av 2019.

ArianeGroup Holding

Bra söktryck på SMF Flyg-projekt

SMF Flyg är en aktivitet inom finansieringsprogrammet NFFP med målsättning att **stärka flygindustrins konkurrenskraft genom spetskompetens** från små och medelstora företag (SMF) och att **öka antalet högspecialiserade SMF** som godkänns som leverantörer till flygindustrin. Verksamheten drivs via produktionsarenorna **Produktionsteknikcentrum** (metallfokus) och **Compras Labs** (kompositfokus).

I de två utlysningarna som gjorts under 2018, i maj och oktober, har det varit högt söktryck. **Totalt 13 projekt har beviljats sammanlagt knappa 3 miljoner kronor**; projekten rör sig inom flera olika ämnen och material och utgör allt från förstudier för verktygstillverkare till nya typer av ytbeläggningar.

Oavsett projekt är huvudpoängen att **utveckla och vässa SMF så att de kan uppfylla storindustrins krav** och därmed certifieras som systemleverantörer – vilket i sin tur **adderar den specialistkompetens som svensk storindustri behöver** för att kunna ta position i viktiga internationella affärer. Upplägget är en bärande komponent i svensk flygteknisk innovation.

ssp.gov/Shutterstock.com

ArianeGroup Holding

... OCH HÄR BLEV DET TYDLIGEN EN LITEN

KONGRESSSPECIAL:

SARC flyger med egna vingar

Det nationella forskningscentret för flygteknik SARC (Swedish Aeronautical Research Center) lanserades i somras.

Nu börjar verksamheten rulla framåt med

full fart. Den mest synliga händelsen är etableringen av SARC:s forskarskola (SARC Academy) som bjuder sina doktorander på ett brett grundläggande kursutbud inom aeronautics. Internationellt har mycket hänt. I samband med ICAS-konferensen i Brasilien presenterades SARC på den sjunde svensk-brasilianiska workshoppen där konceptet blev mycket positivt mottaget från den brasilianska sidan

– man började genast diskutera ett BARC. En första gemensam intensivkurs för brasilianska och svenska doktorander planeras till våren 2019.

Också på den nationella nivån är mycket på gång. Planeringen för klusterspecifika workshoppar pågår där SARC:s forskningsvision skärps och formuleras i en verksamhetsplan som förhoppningsvis kommer att ge värdefull input till arbetet med den kommande strategiska innovationsagendan NRIA Flyg 2019.

SARC:s forskning är tänkt att gynna hela den aeronautiska sektorn i Sverige. Därför har nu ett samarbetsprojekt lanserats där doktorander från olika universitetet med hjälp av professionellt stöd från SARC och flygindustrin ska arbeta fram en metod för teknikbedömning på hela flygfarkostnivån, för exempelvis miljöanalyser av nya tekniker.

www.sarc.center

Ny grafisk profil och webbsida är på gång under vintern.

Frågor på innehållet? Maila info@innovair.org eller titta in på www.innovair.org för mer information.

© 2018 Innovair

ICAS 2022 till Stockholm

ICAS (International Council of Aeronautical Sciences) organiserar vartannat år en internationell flygteknikkongress som täcker alla aspekter av flygforskning inklusive dess militära och civila tillämpningar. Normalt samlas 800–900 deltagare från mer än 30 länder, vilket gör kongressen till ett betydelsefullt återkommande event i flygteknikkalendern. Efter ICAS 2016 som hölls i Korea, ICAS 2018 som hölls i

Brasilien och ICAS 2020 som kommer att hållas i Shanghai bestämdes det att det 2022 är dags igen för Europa. Tre kandidatländer hade lämnat förslag: Sverige (Stockholm), Italien (Milano) och UK (Manchester). Sverige gick segrande ur striden, vilket betyder att ICAS 2022 kommer att hållas på Stockholm Waterfront 4–9 september 2022 med Flyg- och rymdtekniska Föreningen (FTF) som arrangör.

Flygteknik 2019!

Kongressen FT2019 – Aerospace Technology Congress 2019 – kommer att äga rum 8–9 oktober 2019 på Stockholm Waterfront Congress Center. Temat är "sustainable aerospace innovation in a globalised world", och bakom arrangemanget står för tionde gången Flyg- och rymdtekniska Föreningen (FTF) och för andra gången Innovair. Kongressens syfte är att utgöra ett forum för utbyte av information inom aerospace-området. Fler än 200 presentationer förväntas på kongressen, där allt från forskning till industripolitik möts när kollegor och tjänstemän från industri, institutioner, akademier och förenings nätverkar.

De huvudsakliga ämnena den här gången kommer att vara: • major cooperative projects, • environmentally friendly technology, • aircraft and spacecraft system analysis, • engines, • aircraft and spacecraft technology, • sub-system and system technology samt • operational availability and maintenance. Läs mer på kongressens hemsida ft2019.se där "invitation and call for papers" nu har publicerats. Delta i 2019 års största svenska flygtekniska kongress – med eget bidrag eller utan. Välkommen!

Bilateral workshop i Brasilien

Inom ramen för det bilaterala samarbetet mellan Sverige och Brasilien kring flygrelaterad FoU genomfördes en workshop i brasilianska Belo Horizonte fredagen 13 september. Det var sjunde gången en sådan workshop anordnades sedan starten 2014, denna gång på det federala universitetet UFMG.

Ett åttiotal deltagare från trippelhelixen mellan myndigheter, akademi och industri fick en god inblick i vad det bilaterala samarbetet hittills har medfört, exempelvis Saabs och Embraers gemensamma utvecklingscentrum för Gripen (GDDN), de positiva erfarenheterna från professorsstolen vid universitetet ITA, etablerandet av forskningscentret SARC (Swedish Aeronautical Research Centre) i Sverige och strävan efter att skapa något liknande i Brasilien. I parallella sessioner följde diskussioner om hur vi kan fördjupa samarbetet, finna nya innovativa idéer och öka utbytet på personnivå. Nästa workshop, den åttonde i ordningen, kommer att anordnas i Stockholm 10 oktober nästa år, i direkt anslutning till flygteknikkongressen FT2019.

Innovair är det svenska strategiska innovationsprogrammet för flyg. I den här nyhetsbrevsformen presenterar vi de mest aktuella och tongivande händelserna inom svensk flygteknisk innovation. Prenumerera här.